

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ
ПРИДНЕСТРОВСКОЙ МОЛДАВСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

П Р И К А З

23.06.2020

№ 569

г. Тирасполь

Об утверждении Примерной программы учебной дисциплины «Официальный язык (украинский) и литература» для организаций профессионального образования, реализующих основные профессиональные образовательные программы начального и среднего профессионального образования

В соответствии с Законом Приднестровской Молдавской Республики от 27 июня 2003 года № 294-3-III «Об образовании» (САЗ 03-26) в действующей редакции, Приказом Министерства просвещения Приднестровской Молдавской Республики от 11 июня 2020 года № 519 «Об утверждении решений Совета по образованию Министерства просвещения Приднестровской Молдавской Республики от 28 мая 2020 года», Постановлением Правительства Приднестровской Молдавской Республики от 26 мая 2017 года № 113 «Об утверждении Положения, структуры и предельной штатной численности Министерства просвещения Приднестровской Молдавской Республики» (САЗ 17-23) с изменениями и дополнениями, внесенными постановлениями Правительства Приднестровской Молдавской Республики от 9 ноября 2017 года № 307 (САЗ 17-46), от 25 января 2018 года № 22 (САЗ 18-5), от 10 сентября 2018 года № 306 (САЗ 18-37), от 23 октября 2019 года № 380 (САЗ 19-41)

п р и к а з ы в а ю:

1. Утвердить Примерную программу учебной дисциплины «Официальный язык (украинский) и литература» для организаций профессионального образования, реализующих основные профессиональные образовательные программы начального и среднего профессионального образования согласно Приложению к настоящему Приказу.
2. Государственному образовательному учреждению дополнительного профессионального образования «Институт развития образования и повышения квалификации опубликовать настоящий Приказ в глобальной сети Интернет на сайте «Школа Приднестровья».
3. Контроль за исполнением настоящего Приказа возложить на начальника Управления профессионального образования Главного управления науки и инновационной деятельности Министерства просвещения Приднестровской Молдавской Республики.

Министр

А.Н. Николюк

Приложение к Приказу
Министерства просвещения
Приднестровской Молдавской
Республики
от 23 июня 2020 г. № 569

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
ПРИДНІСТРОВСЬКОЇ МОЛДАВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
ДОЗ «ПРИДНІСТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»

**Орієнтовна програма
навчальної дисципліни «Офіційна мова (українська) та
література» для організацій професійної освіти, що
реалізують основні професійні освітні програми
початкової і середньої професійної освіти**

Орієнтовна програма навчальної дисципліни «Офіційна мова (українська) та література» для організацій професійної освіти, що реалізують основні професійні освітні програми початкової і середньої професійної освіти розроблена відповідно до Державного освітнього стандарту загальної освіти з навчального предмета «Офіційна мова (українська) та література», Порядком реалізації середньої (повної) загальної освіти в організаціях початкової та середньої професійної освіти Придністровської Молдавської Республіки, затвердженим Наказом Міністерства освіти Придністровської Молдавської Республіки від 13 лютого 2014 року № 247.

Укладачі (автори):

- 1) Дідик Марія Михайлівна, викладач Державного освітнього закладу середньої професійної освіти «Придністровський коледж технологій і управління»,
- 2) Маковій Олена Олександрівна, викладач Державного освітнього закладу середньої професійної освіти «Придністровський коледж технологій і управління»,
- 3) Бурдужа Ольга Георгіївна, ведучий методист кафедри загальноосвітніх дисциплін і додаткової освіти Державного освітнього закладу додаткової професійної освіти «Інститут розвитку освіти»,
- 4) Капшук Інна Вікторівна, викладач Державного освітнього закладу середньої професійної освіти «Промислово-будівельний технікум».

Рецензенти:

- 1) Якимович Олена Леонідівна, доцент кафедри української філології Державного освітнього закладу «Придністровський державний університет імені Т.Г. Шевченка»;
- 2) Дубик Алла Олександрівна, старший викладач кафедри української філології Державного освітнього закладу «Придністровський державний університет імені Т.Г. Шевченка»;
- 3) Людмила Костянтинівна Тануркова, начальник управління професійної освіти Міністерства освіти Придністровської Молдавської Республіки.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. ПАСПОРТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	17
4. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ОСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	18

1. ПАСПОРТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОФІЦІЙНА МОВА (УКРАЇНСЬКА) І ЛІТЕРАТУРА»

1.1. Область застосування програми.

Орієнтовні програми навчальної дисципліни «Офіційна мова (українська) та література» є частиною приблизної основної професійної освітньої програми відповідно до державних освітніх стандартів (далі – ДОС) для професій та спеціальностей технічного, природно-наукового, соціально-економічного та гуманітарного профілів.

1.2. Місце дисципліни в структурі основної професійної освітньої програми.

Навчальна дисципліна «Офіційна мова (українська) та література» відноситься до загальноосвітнього циклу основної професійної освітньої програми.

1.3. Цілі й завдання навчальної дисципліни «Офіційна мова (українська) та література», вимоги до результатів освоєння дисципліни.

Головна мета вивчення навчальної дисципліни «Офіційна мова (українська) та література» полягає у забезпеченні комунікативної компетенції учнів у різних сферах і жанрах мовлення.

Головними завданнями навчання української (офіційної) мови є:

- 1) оволодіння рецептивними та продуктивними видами мовленнєвої діяльності на рівні, що забезпечує належне опанування української мови;
- 2) розширення лінгвістичного кругозору учнів шляхом подальшого ознайомлення з мовною системою, засвоєння мовних норм;
- 3) ознайомлення з культурою українського народу, з кращими зразками українського письменства;
- 4) подальше формування гуманістичних якостей людини та громадянина.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Офіційна мова (українська) та література» на базовому рівні учні повинні знати:

- зв'язок мови з історією, культурою українського та інших народів;
- зміст понять «мовна ситуація та її компоненти», «літературна мова», «мовна норма», «культура мовлення»;
- основні одиниці і рівні мови, їх ознаки та взаємозв'язок;
- орфоепічні, лексичні, граматичні, орфографічні і пунктуаційні норми мови: норми мовної поведінки в соціально-культурній; навчально-науковій, офіційно-діловій сферах спілкування;
- особливості розвитку української літератури в різні історичні періоди;
- імена представників того чи іншого літературного періоду;
- авторів вивчених творів;
- основні літературні напрями, течії, їх представників;
- основні відомості про життя і творчість письменників;
- зміст художніх творів, що ввійшли до переліку;
- основні теоретико-літературні поняття, передбачені програмою;
- найхарактерніші ознаки літературних напрямів і течій;

– найхарактерніші особливості літературного процесу певного періоду та ознаки індивідуального стилю митця;

уміти:

– здійснювати мовний самоконтроль; оцінювати усні й письмові висловлювання з погляду мовного оформлення та ефективності досягнення поставлених комунікативних завдань;

– аналізувати мовні одиниці з точки зору точності й доречності їх вживання;

– проводити лінгвістичний аналіз текстів різних функціональних стилів;

– використовувати основні види читання в залежності від комунікативного завдання;

– отримувати необхідну інформацію з різних джерел: навчально-наукових текстів, довідкової літератури, засобів масової інформації, в тому числі представлених в електронному вигляді на різних інформаційних носіях;

– створювати усні й писемні монологічні та діалогічні висловлювання різних типів і жанрів у навчально-науковій, соціально-культурній та діловій сферах спілкування;

– застосовувати у практиці мовленнєвого спілкування основні орфоепічні, лексичні, граматичні норми української мови;

– дотримуватися норм мовленнєвої поведінки в різних сферах і ситуаціях спілкування, в тому числі при обговоренні дискусійних проблем;

– використовувати основні прийоми інформаційної переробки усного і письмового тексту;

– використовувати набуті знання і вміння у практичній діяльності та повсякденному житті.

– відтворювати зміст літературного твору;

– аналізувати й інтерпретувати художній твір, використовуючи відомості з історії й теорії літератури (тематика, проблематика, етичний пафос, система образів, особливості композиції, образотворчо-виразні засоби мови, художня деталь); аналізувати епізод (сцену) вивченого твору, пояснювати його зв'язок з проблематикою твору;

– співвідносити художню літературу з суспільним життям і культурою; розкривати конкретно-історичний і загальнолюдський зміст вивчених літературних творів; виявляти теми і ключові проблеми української літератури; співвідносити твір з літературним напрямом епохи;

– визначати рід і жанр твору;

– зіставляти літературні твори;

– виявляти авторську позицію;

– виразно читати вивчені твори(або їх фрагменти), дотримуючи норми літературної вимови;

– аргументовано формулювати своє ставлення до прочитаного твору;

– складати рецензії за прочитаними творами різних жанрів на літературні теми.

1.4. Рекомендована кількість годин на освоєння програми навчальної дисципліни «Офіційна мова (українська) та література».

Максимальне навчальне навантаження і обов'язкове аудиторне навчальне навантаження з дисципліни «Офіційна мова (українська) та література», котра є частиною освітньої програми початкової професійної освіти (далі - ППО), 116 годин.

Максимальне навчальне навантаження і обов'язкове аудиторне навчальне навантаження з дисципліни «Офіційна мова (українська) та література», котра є частиною освітньої програми середньої професійної освіти (далі - СПО), 78 годин.

2. СТРУКТУРА І ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОФІЦІЙНА МОВА (УКРАЇНСЬКА) ТА ЛІТЕРАТУРА»

2.1. Види навчальної роботи і орієнтовний обсяг навчальної дисципліни «Офіційна мова (українська) та література»

Вид навчальної роботи	Кількість годин	
	ППО	СПО
Максимальне навчальне навантаження (всього)	116	78
Обов'язкове аудиторне навчальне навантаження (всього)	116	78
Українська мова	62	35
Література	54	43
в тому числі:		
теоретичні, практичні заняття	110	72
контрольні роботи	6	6

2.2. Орієнтовний зміст навчальної дисципліни «Офіційна мова (українська) і література»
Офіційна (українська) мова:

Назви розділів та тем	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин		Рівень засвоєння
		ППО	СПО	
1	2	3	4	5
Розділ №1. Поглиблення і систематизація найважливіших відомостей з фонетики, лексикології, фразеології, словотвору, граматики, правопису, стилістики.		30	12	
Одиниці мови	Українська мова – офіційна мова Придністровської Молдавської Республіки. Місце української мови серед інших слов'янських мов. Роль мови у формуванні і самовираженні особистості. Основні звуки мовлення, значущі частини слова. Слово, словосполучення, речення, складне синтаксичне ціле (текст).	4	2	2
Основні норми української літературної вимови	Знаки письма, складні випадки правопису ненаголошених голосних, апострофа, м'якого знака, стилістичні засоби фонетики.	10	2	2
Морфемна будова слова	Основні орфограми в коренях, префіксах та суфіксах. Творення слів. Стилiстичні засоби словотвору.	6	2	2
Лексикологія і фразеологія	Власне українські слова. Синонімічне багатство мови. Складні випадки слововживання. Роль фразеологізмів у мовленні, стилістичні засоби лексикології і фразеології.	2	2	2
Система частин мови	Система частин мови. Спільне та відмінне в них. Складні випадки правопису різних частин мови. Стилiстичні засоби морфології.	8	4	2
Розділ №2. Поглиблення і систематизація найважливіших відомостей з пунктуації та стилістики.		12	8	
Найважливіші відомості з синтаксису і пунктуації	Словосполучення і речення, синтаксичні зв'язки в них. Граматична основа речення. Види простих речень, члени речення, види складних речень. Інтонавання різних видів речень. Стилiстичні засоби синтаксису.	2	2	2

Назви розділів та тем	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин		Рівень засвоєння
		ІШО	СПО	
1	2	3	4	5
Основні пунктограми	Основні пунктограми у простому і складному реченнях, при прямій мові і діалозі.	4	2	2
Синтаксичний розбір речень	Синтаксичний розбір простого й складного речень.	4	2	2
Найважливіші відомості з синтаксису і пунктуації	Словосполучення і речення, синтаксичні зв'язки в них. Граматична основа речення. Інтонавання різних видів речень. Стилїстичні засоби синтаксису.	2	2	2
Розділ № 3. Розвиток зв'язного мовлення*.		20	14	
Сприймання чужого мовлення	Аудіювання, читання текстів різних стилів, типів і жанрів мовлення.	4	2	2
Відтворення готового тексту	Переказ із творчим завданням, виразне читання текстів різних типів, стилів і жанрів мовлення.	6	2	2
Створення власних висловлювань	Діалог відповідно до запропонованої ситуації із самостійним визначенням теми і змісту діалогу. Твори на суспільні та морально-етичні теми.	2	2	2
Ділові папери	Ділові папери: звіт про виконану роботу, автобіографія, заява, доручення, розписка, протокол, акт.	2	2	2
Контрольна робота за темою: «Частини мови»		2	2	
Контрольна робота за темою: «Синтаксис і пунктуація»		2	2	
Контрольний письмовий переказ тексту із творчим завданням (усно)		2	2	
Всього:		62	34	

- * 1) «Нам треба голосу Тараса».
- 2) «Є в коханні і будні, і свята».
- 3) Чи сперечаються про смаки?
- 4) «У щастя людського два рівних крила...».
- 5) «Наша ціль – людське щастя і воля».
- 6) «Найогидніші очі порожні».
- 7) Совість – найкращий порадник.
- 8) Свято Івана Купала.
- 9) Скільки ти знаєш мов – стільки разів ти людина.
- 10) Хай б'ється завжди зелене серце природи.
- 11) Мовні права й обов'язки громадян ПМР.
- 12) Придністровська Молдавська Республіка через 20 років.
- 13) Тарас Шевченко і сучасність
- 14) Про межі добра і зла.
- 15) Якою має бути сучасна мода?
- 16) Що вам відомо про розвиток сучасних технологій (кібернетика, гена інженерія, інформатика)?
- 17) Спортивні досягнення українців та громадян Придністров'я.
- 18) Кінофільм, який сподобався.
- 19) До майбутнього ми йдемо, озираючись на минуле
- 20) Підтримайте або спростуйте думку: «Ми – не безліч стандартних “я”, а безліч всесвітів різних».
- 21) Підтримайте або спростуйте думку: «Потрібно цінувати те, що маєш, а не те, про що мрієш».
- 22) Підтримайте або спростуйте думку: «Будь-яка проблема – це можливість стати кращим».
- 23) Прислів'я мовить: «Моя хата скраю – нічого не знаю».
- 24) Чи завжди той, хто має вищу освіту, успішніший за того, хто не здобував вищу освіту, однак займався самоосвітою?
- 25) За якими критеріями краще обирати професію?
- 26) У чому сенс життя?
- 27) Які чинники впливають на формування людини як особистості?
- 28) Чи можлива правдива історія, якщо її найчастіше пишуть переможці?
- 29) Чи може технічний прогрес сприяти моральному прогресу людини?
- 30) Чому екологічне ситуацію у світі можна назвати віддзеркаленням «екологічної ситуації» всередині людини?
- 31) Коли толерантність страшніша за зраду?
- 32) Чим ввічливість відрізняється від етикету?
- 33) У чому виявляється патріотизм?
- 34) Чи може бути патріотом той, хто не поважає інші народи?
- 35) Чим небезпечна безвідповідальність?
- 36) Чому байдужість вважають найстрашнішою позицією в житті людини?
- 37) Чому самореалізована людина відчуває гармонію?

- 38) Як цілеспрямованість допомагає досягати успіху в житті?
- 39) Як досягти гармонії в житті?
- 40) Чому важливо навчитися бути стійким?
- 41) Що допомагає людині долати життєві проблеми?
- 42) Що руйнує духовність у сучасному світі?
- 43) Як відкритість може допомогти досягти успіху?
- 44) Чому люди цінують вірність?
- 45) Чи здатні матеріальні цінності замінити духовні?
- 46) Громадянський обов'язок і соціальна відповідальність.
- 47) Етика ділового спілкування. Етика телефонної розмови.
- 48) Культура спілкування на виробництві і вдома.
- 49) Що дасть мені обрана мною професія.
- 50) Фінансові заощадження як ознака фінансової грамотності.

Література:

Назви розділів та тем	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин		Рівень засвоєння
		ІПО	СПО	
1	2	3	4	5
Розділ № 1. Усна народна творчість Народний епос.	«Зажурилась Україна, бо нічим прожити», «Хмельницький і Барабаш». Теорія літератури: Поняття про народний епос та його основні жанри. Узагальнення знань про найбільш використовувані засоби уснопоетичної мови. Поглиблення поняття про народне віршування.	2	2	2
Розділ № 2. Літературний процес 70-90-х років XIX ст.		8	8	
І. Нечуй – Левицький. «Кайдашева сім'я»	Розвиток драматургії і театру. І. Нечуй – Левицький «Кайдашева сім'я» Теорія літератури: Поняття про соціально-побутову повість.	2	2	2
ІІ. Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».	Теорія літератури: Поняття про роман. Соціально-психологічний роман. Багатоплановість великих епічних творів, їх жанри.	2	2	2
І. Карпенко – Карий. «Хазяїн».	І. Карпенко – Карий «Хазяїн». Теорія літератури: Жанри драматичних творів. Засоби зображення характеру в драматичному творі. Поглиблення поняття про конфлікт (суперечності між персонажами та обставинами). Прототип і художня типізація.	2	2	2
І. Франко. «Гімн», «Червоно калино, чого в лузі гнешся?», «Гріє сонечко», «Чого являєшся мені у сні?».	І. Франко. «Гімн», «Червоно калино, чого в лузі гнешся?», «Гріє сонечко», «Чого являєшся мені у сні?». Теорія літератури: Традиції і новаторство в художній літературі. Поняття про суспільну роль поезії.	2	2	2

Назви розділів та тем	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин		Рівень засвоєння
		ІШО	СПО	
1	2	3	4	5
Розділ № 3. Літературний процес кінця XIX – початку XX ст.		8	8	
М. Коцюбинський. «Гіні забутих предків».	М. Коцюбинський. «Гіні забутих предків». Теорія літератури: Правда історична і художня. Літературний прототип. Індивідуальний стиль письменника. Первинне поняття про імпресіонізм. <i>Для самостійного читання.</i> «Intertezzo», «В дорозі», «Коні не винні». Л. Смілянський. «Михайло Коцюбинський».	2	2	2
Л. Українка. «Сонтра спрег», «І все-таки до тебе думка спрег», «І все-таки до тебе думка лине», «Стояла я і слухала весну», «Як я любило оці години праці», «Бояриня», «Лісова пісня».	Л. Українка. «Сонтра спрег», «І все-таки до тебе думка лине», «Стояла я і слухала весну», «Як я любило оці години праці», «Бояриня», «Лісова пісня». Теорія літератури: Поглиблення поняття про жанри драматичних творів (драматична поема, драма-ферія). Естетичний ідеал письменника. Письменник та його творча праця. Первинне поняття про неоромантизм.	2	2	2
В. Стефаник. «Камінний хрест».	В. Стефаник. «Камінний хрест». Теорія літератури: Новела як жанр епосу; психологічна новела. Прийоми зображення характеру в епічних творах. Первинне поняття про експресіонізм.	2	2	2
О.Кобилянська. «Людина»	О. Кобилянська. «Людина» Теорія літератури: Взаємопроникнення літературних родів; використання засобів лірики й драми в епічному творі. Первинне поняття про модернізм.	2	2	2

Назви розділів та тем	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин		Рівень засвоєння
		ІІПО	СПО	
1	2	3	4	5
Розділ № 4. Літературний процес ХХ ст. (1900-1930)				
<p>П. Тичина. «Ви знаєте як липа шелестить»..., «Коли в твої очі липа шелестить»..., «Коли в твої очі дивлюся», «Арфами, арфами», «Скорбна мати», «Похорон твої очі дивлюся», «Арфами, арфами», «Скорбна мати», «Похорон друга». М. Рильський. «Яблука доспіли», «Шопен», « Слово про рідну матір».</p> <p>Теорія літератури</p> <p>Системи віршування. Поняття про тонічне віршування. Звукове інструментування вірша. Зображувально-виражальні засоби мови. Поняття про сонет. Художній переклад. Поняття про ліричного героя. Європейський неокласицизм та українські неокласики.</p>	<p>П. Тичина. «Ви знаєте як липа шелестить»..., «Коли в твої очі дивлюся», «Арфами, арфами», «Скорбна мати», «Похорон друга». М. Рильський. «Яблука доспіли», «Шопен», « Слово про рідну матір».</p> <p>Теорія літератури</p> <p>Системи віршування. Поняття про тонічне віршування. Звукове інструментування вірша. Зображувально-виражальні засоби мови. Поняття про сонет. Художній переклад. Поняття про ліричного героя. Європейський неокласицизм та українські неокласики.</p>	2	2	2
<p>В. Сосюра. «Білі акації будуть цвісти», «Так ніхто не кохав», «Любіть Україну».</p> <p>О. Вишня. «Мисливські усмішки», «Моя автобіографія».</p>	<p>В. Сосюра. «Білі акації будуть цвісти», «Так ніхто не кохав», «Любіть Україну».</p> <p>О. Вишня. «Моя автобіографія», « Мисливські усмішки».</p> <p>Теорія літератури</p> <p>Поглиблення поняття про художню образність. Поширення поняття про неоромантизм у світовій та українській літературах. Поема, її піджанри. Відображення дійсності засобами комічного.</p>	4	2	2

Назви розділів та тем	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин		Рівень засвоєння
		ІШО	СПО	
1	2	3	4	5
М. Хвильовий. «Я (Романтика)».	М. Хвильовий. «Я (Романтика)». Теорія літератури Поглиблення поняття про новелу . Первинне уявлення про поетичну пунктуацію, її походження та художні функції. <i>Для самостійного читання.</i> Збірка новел «Сині етюди», роман «Вальдшнепи».	2	2	2
Ю.Яновський. «Вершники».	Ю.Яновський. «Вершники» (новели «Подвійне коло», «Шаланда в морі») Теорія літератури Різноманітність стилів і жанрів у літературі. Роман у новелах.. <i>Для самостійного читання.</i> «Майстер корабля», «Чотири шаблі».	2	2	2
М. Куліш. «Мина Мазайло».	М. Куліш. «Мина Мазайло». Теорія літератури Поглиблення знань про види комічного та засоби його творення. Жанри драматичних творів.	2	2	2
І. Кочерга. «Ярослав Мудрий».	Іван Кочерга. «Ярослав Мудрий».	2	2	2
Розділ № 5. Літературний процес ХХ ст. (1940 - 1950)		6	5	
О.Довженко. «Зачарована Десна».	О. Довженко. «Зачарована Десна». Теорія літератури Поняття про кінодраматургію та її жанри (кіноповість, кіноопея, кінопоема), кіносценарій.	2	2	2

Назви розділів та тем	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин		Рівень засвоєння
		ІШО	СПО	
1	2	3	4	5
А.Малишко. «Хмаринка в небі голубім...», «Лист до гречки», «Пісня про рушник», «Палають огні при дорозі...».	А.Малишко. «Хмаринка в небі голубім...», «Лист до гречки», «Пісня про рушник», «Палають огні при дорозі...».	2	1	2
Теорія літератури Жанрові різновиди ліричної поезії.	Теорія літератури Жанрові різновиди ліричної поезії.			
О. Гончар. «Собор»	О. Гончар. «Собор»	2	1	2
Теорія літератури	Теорія літератури			
Епос, його основні жанри. Роман та його різновиди.	Епос, його основні жанри. Роман та його різновиди.			
Розділ № 6. Літературний процес ХХ ст. (1960 – 1990)		14	9	
В. Симоненко. «Лебеді материнства», «Кривда», «Ти знаєш, що ти - людина?», «Вона прийшла».	В. Симоненко. «Лебеді материнства», «Кривда», «Ти знаєш, що ти - людина?», «Вона прийшла».	2	1	2
Д. Павличко. «О рідне слово, хто без тебе я?», «Коли ми йшли удвох з тобою», «Два кольори».	Д. Павличко. «О рідне слово, хто без тебе я?», «Коли ми йшли удвох з тобою», «Два кольори».	2	1	2
Л. Костенко. «Світлий сонет», «Маруся Чурай», «Пастораль ХХ сторіччя».	Л. Костенко. «Світлий сонет», «Маруся Чурай», «Пастораль ХХ сторіччя».	2	2	2
Г. Тютюнник. «Зав'язь», «Три зозулі з поклоном».	Г. Тютюнник. «Зав'язь», «Три зозулі з поклоном».	2	2	2
Теорія літератури: Поглиблене поняття про новелу.	Теорія літератури: Поглиблене поняття про новелу.			
Для самостійного читання. «Печена картопля», «Оддавали Катрю», «Син прийшов».	Для самостійного читання. «Печена картопля», «Оддавали Катрю», «Син прийшов».			

Назви розділів та тем	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин		Рівень засвоєння
		ІШО	СПО	
1	2	3	4	5
В. Стус. «За літописом Самовидця», «Молоді тумани», «У цьому полі синьому як льон», «На Колимі запахло чебрецем».	В. Стус. «За літописом Самовидця», «Молоді тумани», «У цьому полі синьому як льон», «На Колимі запахло чебрецем».	2	1	2
І. Драч. «Чорнобильська мадонна», «Етюд про хліб».	І. Драч. «Чорнобильська мадонна» (окремі частини), «Етюд про хліб».	2	1	2
Б. Олійник. «Пісня про матір», «В оборону хліба».	Теорія літератури: Взаємопроникнення родів і жанрів у сучасній літературі Б. Олійник «Пісня про матір», «В оборону хліба».	2	1	2
Розділ № 7. Література Придністров'я.		2	1	
В. Пояга, Н. Делимарська, Г. Панов, П. Данич	Поезії: В.Пояга «Польова стежина», «Село моє рідне – роки молодії», Н.Делимарська «Розплата», «Старі істини», «Мені потрібен ти». Проза: Г.Панов «Ванюшка», П.Данич «Обід».	2	1	2
Всього:		54	45	

Для вивчення напам'ять:

- А. Малишко «Пісня про рушник»,
- Олесь Гончар, уривки з роману «Собор» (за вибором викладача),
- Д. Павличко «Коли ми йшли удвох з тобою...»,
- В. Симоненко «Лебеді материнства»,
- Б. Олійник «В оборону хліба»,
- Л. Костенко, уривки з роману «Маруся Чурай» (за вибором викладача),
- І. Франко «Гімн», «Чого являєшся мені у сні?...»,
- Леся Українка «Contra spem spero», останній монолог Мавки з «Лісової пісні»,
- П. Тичина «Ви знаєте, як липа шелестить...»,
- В. Сосюра «Так ніхто не кохав...», «Любіть Україну».

3. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Вимоги до мінімального матеріально–технічного забезпечення.

Обладнання навчального кабінету:

- посадочні місця за кількістю учнів;
- робоче місце викладача;
- навчально–методичний комплекс;
- наочні посібники;
- учбовий матеріал для позакласної роботи з дисципліни.

Технічні засоби навчання:

- дошка;
- комп'ютер;
- мультимедіа проектор.

3.2. Інформаційне забезпечення навчання.

Перелік рекомендованих навчальних видань, інтернет–ресурсів, додаткової літератури.

Основні джерела:

1. Бабич Н. Д., Практична стилістика і культура української мови, посібник, - Львів, «Світ» 2003р.

2. Бугайко Т.Ф., Українська література 10 кл., хрестоматія, - К. «Радянська школа», 1987р.

3. Дубик А.О., Сучасна українська літературна мова, навчально – практичний посібник. - Тирасполь, 2009р.

4. Література рідного краю: Хрестоматія. 10–11 класи Укл. І.О. Аношкіна, І.В. Ніконова. — Тирасполь: ПДЦРО, 2011.

5. Ломакович С.В., Українська мова (збірник текстів для переказів з творчим завданням), посібник, - Харків «Світ дитинства», 2000р.

6. Олійник О., Мова моя калинова, навчальний посібник, - К., «Хрещатик», 1993р.

7. Хропко П., Українська література 10 кл., підручник, - К, «Освіта», 1998р.

8. Ющук І.П., Практикум з правопису української мови, - К., «Освіта», 2000р.

Додаткові джерела:

1. Аношкіна І.О. Актуальні проблеми викладання української мови та літератури в організаціях освіти ПМР.— Тирасполь: ПДПРО, 2009

2. Корницька Г. Г. Українська література 10 кл., посібник,(плани-конспекти), - Х., «Ранок» 2002р.

3. Кривка Н.В., Українська література 11 кл., посібник (плани-конспекти), - Х., «Ранок» 2007р.

Інтернет ресурси:

1. <http://schoolpmr.3dn.ru>

2. osvita.ua

3. twirpx.com

4. school.xvatit.com

4. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ОСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Контроль та оцінка результатів освоєння дисципліни здійснюється викладачем у процесі проведення тестування, а також виконання індивідуальних завдань.

Результати навчання	Форми і методи контролю та оцінки результатів навчання
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – що вивчає фонетика, лексикологія, морфологія, синтаксис, пунктуація; – основні відомості про способи творення слів – основні відомості про фразеологізми. – порядок лінгвістичного аналізу; – загальні відомості про словосполучення; – види речень; – головні і другорядні члени речення, однорідні члени речення. – пунктуаційні правила; – стилі мовлення; – типи і жанри мовлення;	<ul style="list-style-type: none"> – Усні повідомлення учнів, реферати, творчі роботи; – Відновлення деформованого тексту розповідного характеру. – Розуміння на слух інформації, що міститься в тексті, визначення основної думки тексту, передача його змісту за питаннями; – Різні види розбору (фонетичний, лексичний, словотвірний, морфологічний, синтаксичний, лінгвістичний, лексико-фразеологічний); – Створення письмових текстів ділового, наукового і публіцистичного стилів з урахуванням орфографічних і пунктуаційних норм сучасної

<ul style="list-style-type: none"> – основні поняття мовлення і спілкування; – вимоги до культури мовлення: змістовність, логічну послідовність, багатство мовних засобів, виразність, точність, доречність; – основні вимоги до написання ділових паперів; – державний стандарт щодо оформлення ділових документів; 	<p>української літературної мови;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Знання алгоритму написання основних ділових паперів; – Розпізнавання документа за фрагментом; – Складання ділового документа з окремих елементів .
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – зв'язок літератури з історією, культурою України та інших народів; – зміст вивчених літературних творів; – теорію літератури про соціально – побутову повість, роман, жанри драматичних творів; – теорію про драматичні твори, правду історичну і художню, поему, її під жанри; – поняття про усмішку, про драматургію та її жанри (кіноповість, кіно, епопею, кіно – поему). 	<ul style="list-style-type: none"> – Тестові та контрольні роботи ; – Робота з літературознавчими словниками; – Складання конспектів критичних статей за художнім твором; складання карток з бібліографічним даними письменників і поетів української літератури; – Фронтальне опитування учнів; – Бесіда з учнями за прочитаним текстом; – Дослідні та творчі роботи учнів.
<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виражати свої думки; – знаходити вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил; – помічати та виправляти орфографічні помилки; – пояснювати відомі слова, а також фразеологізми; – добирати до слів синоніми і антоніми, омоніми; – правильно писати слова з вивченими орфограммами; – визначати у словосполученні головні й залежні слова; – розрізняти речення різних видів; – знаходити й виправляти пунктуаційні помилки; 	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування учнів: 1. Враховується здатність учня висловлювати свої думки, своє ставлення до дійсності відповідно до комунікативних завдань у різних ситуаціях і сферах спілкування. 2. Враховуються мовні вміння учня, практичне володіння нормами вимови, словотворення, сполучуваності слів, конструювання пропозицій і тексту, володіння лексикою і фразеологією української мови, його зображувально–виразними можливостями, нормами орфографії та пунктуації. – Вибірковий диктант з мовним розбором. – Мовний аналіз тексту: усні та

- правильно визначати стиль мовлення, тип і жанр;
- уживати вивчені засоби мови у власних і письмових висловлюваннях;
- виконувати граматичні завдання;
- сприймати усне та писемне мовлення;
- користуватися різними способами засвоєння почутого і прочитаного;
- відтворювати готові тексти (усно і письмово);
- створювати монологічні висловлювання різних типів, стилів, жанрів з урахуванням ситуації спілкування;
- брати участь у діалозі;
- перевіряти результати мовленнєвої діяльності (коректувати усне мовлення в процесі говоріння, враховуючи реакцію слухача);
- правильно писати ділові папери;
- додержувати норм українського мовленнєвого етикету.

- письмові висловлювання текстів з точки зору мовного оформлення, доречності, ефективності досягнення поставлених комунікативних завдань.
- Картки із завданнями.
- Лінгвістичний аналіз тексту: лінгвістичний аналіз мовних явищ і текстів різних функціональних стилів і різновидів мови.
- Аудіювання.
- Читання текстів різних стилів мовлення (враховується ораторське мистецтво учнів).
- Різні види читання в залежності від комунікативного завдання і характеру тексту: ознайомлювальне, вивчаюче, ознайомчо–вивчаюче, ознайомчо–реферативне та ін.
- Робота зі словниками.
- Творчі роботи учнів (стаття, замітка, репортаж публіцистичного стилю; есе художнього стилю).
- Оформлення ділових паперів (резюме, замітка, стаття).
- Робота з різними інформаційними джерелами: навчально–науковими текстами, довідковою літературою, засобами масової інформації (у тому числі представленими в електронному вигляді), конспектування.
- Фронтальне опитування.
- Побудова діалогів розмовного стилю.
- Створення усних висловлювань різних типів і жанрів у навчально–наукової, соціально–культурної та ділової сферах спілкування, з урахуванням основних орфоепічних, лексичних, граматичних норм сучасної української літературної мови, що застосовуються у практиці мовного спілкування.
- Фонетичний розбір слова.
- Морфемний розбір слова.

	<ul style="list-style-type: none"> – Орфоепічний аналіз слова. – Орфографічний диктант: враховуються вміння учнів виконувати розбір звуків мови, слова, речення, тексту, використовуючи лінгвістичні знання, системно викладаючи їх у зв'язку з виробленим розбором або за завданням викладача. – Складання орфографічних і пунктуаційних вправ учнями. – Пунктуаційний аналіз речень. – Контрольний диктант. – Складання плану тексту; переказ тексту за планом; переказ тексту з використанням цитат. – Бесіда з учнями. – Тестування. – Усвідомлення ситуації спілкування: де, з ким і з якою метою відбувається спілкування. – Практичне оволодіння діалогічної формою мови. – Діалог (суперечка, бесіда). Висловлення власної думки, його аргументація з урахуванням ситуації спілкування. Оволодіння вміннями почати, підтримати, закінчити розмову, привернути увагу і т. п. – Оволодіння нормами мовного етикету в ситуаціях навчального і побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка, звернення з проханням).
<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розрізняти твори різних жанрів; – розказувати вірші з інтонацією; – відповідати на поставлені запитання; – співвідносити художню літературу з суспільним життям і культурою; – аналізувати і інтерпретувати художні твори, використовуючи знання з історії і теорії літератури (тематику, проблематику, систему 	<ul style="list-style-type: none"> – Переказ художнього тексту; – Аналіз окремих глав літературного тексту; – Домашня підготовка до занять по творчості письменника і досліджуваного твору (фронтальне опитування, бесіда з учнями, картками із завданнями); – Робота зі словниками, довідниками, енциклопедіями (збір та аналіз інтерпретацій одного з літературознавчих термінів);

образів, особливості композиції);
– виразно читати вірші.

- Літературні вікторини за досліджуваним художнім твором;
- Контрольні роботи;
- Тестові завдання;
- Практичні роботи (аналіз художнього тексту);
- Робота за картками;
- Творчі роботи (вірш);
- Рубіжний контроль за розділами у формі контрольних робіт;
- Читання напам'ять ліричного твору, уривка художнього тексту;
- Усне опитування учнів;
- Складання бібліографічних таблиць за творчістю письменника;
- Підготовка рефератів;
- Участь у дискусії з поставленої проблеми;
- Позакласне читання (письмовий аналіз літературного тексту).